

NATURRESERVATET

TELEBORG

Trummen är en grund sjö, i medeltal en och en halv meter djup. Den var tidigare övergödd vilket ledde till omfattande algbloomingar, syrebrist och fiskdöd. År 1970 muddrades sjön och ett tjockt lager näringsrikt sediment sögs upp från botten. Sedan dess har flera saker gjorts för att ytterligare förbättra vattenkvaliteten. Sedan 2016–2017, efter ett omfattande uttag av vitfisk som mört och braxen, har sjön för första gången i modern tid normala näringsnivåer och siktdjup. Den förbättrade vattenkvaliteten är till glädje för människor och fåglar, liksom för undervattensväxter som återigen kan växa på större delen av sjöns botten.

Spännande flyttfåglar

Under vår och höst kan det löna sig att spana efter fåglar på åkrarna vid Teleborgs gård. De öppna fälten har en stark dragningskraft på rastande flyttfåglar. Flockar av sparvar, starar och trastar drar runt i jakt på frön och insekter, men det finns också chans att se ovanligare arter som snösiska, vinterhämling och ängshök.

Bebott sedan länge

Markerna kring Teleborg har varit bebodda och brukade ända sedan stenåldern. De äldsta, synliga spåren av människor är två gravfält från yngre järnålder. Från de senaste århundradena finns kulturhistoriska spår i form av stengården, rösen och en fägata.

I reservatets södra del ligger Knutsgård, med kulturhistoriskt intressanta byggnader. Gården har anor från medeltiden men flyttades till nuvarande plats i samband med laga skiftet på 1800-talet. Knutsgård är också en av entréerna till reservatet.

Vattentorn med eko

Vattentornet i reservatets sydvästra hörn är känt för sin speciella akustik. Under det välvda tornets tak blir minsta ord och viskning förstärkt. Vattentornet kallas därför för ”Ekotemplet”.

Välkommen till Teleborg

Stigarna i Teleborgs naturreservat tar dig genom ett omväxlande odlingslandskap med öppna fält och artrika hagmarker. Från fågeltornen har man fin utsikt över Skirviken, där både trana och brun kärrhök häckar.

Blomrika marker

Hagmarkerna är rester av slåtterängar där man förr skördade hö. Här kan du uppleva en artrik flora med typiska hagmarksväxter som gullviva, slåttergubbe och jungfrulin. Gemensamt för de här arterna är att de kräver bete eller slåtter för att överleva. De tål heller inte att markerna gödslas och har därför blivit allt sällsyntare.

Gamla ekar

På de solbelysta, grova ekarna i reservatet kan du bland annat finna de sällsynta lavarna puderfläck, sotlav och

Var rädd om naturen!

I reservatet gäller särskilda föreskrifter. Förutom reglerna i Allemansrätten får du inte göra något av följande i naturreservatet Teleborg:

- Tälta, ställa upp husvagn eller husbil.
- Göra upp eld annat än på särskilda platser.
- Störa djurlivet.
- Skada eller bortföra levande eller döda växter eller växtdelar.
- Medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur.
- Vistas in fågelskyddsområdet mellan 1 april och 30 juni.

Fullständiga reservatsföreskrifter finns på skyltar vid reservatet.

Welcome to Teleborg Nature Reserve. The pastures are home to a species-rich flora including viper's grass, common milkwort and devil's-bit scabious. Rare lichens grow on the old oaks. Birds you may see in the reserve include crane, marsh harrier, reed bunting and reed warbler which all breed around the Skirviken inlet. In spring and autumn, flocks of starlings and thrushes rest in the fields around the farm Teleborgs gård. Rarer species such as arctic redpoll and twite may also be observed. In the old coniferous forest to the west of the Skirviken inlet you may spot black woodpecker.

The land around Teleborg has been inhabited and farmed since the Stone Age. The oldest visible signs of humans are two grave-fields from the later Iron Age.

Willkommen im Naturschutzgebiet Teleborg. Auf dem Weideland von Teleborg gedeiht eine artenreiche Flora; hier wachsen unter anderem Niedrige Schwarzwurzel, Gemeine Kreuzblume und Teufelsabbiss. Auf den alten Eichen leben seltene Flechten. Im Naturschutzgebiet können unter anderem Kranich, Rohrweihe, Rohrammen und Teichrohrsänger gesehen werden, die alle an der Bucht Skirviken brüten. Im Frühling und Herbst rasten Staren- und Drosselschwärme auf den Äckern beim Hof Teleborgs gård. Im albestehenden Nadelwald westlich der Bucht Skirviken können Sie dem Schwarzspecht begegnen. Die Flächen um Teleborg sind seit der Steinzeit bewohnt und bebaut worden. Die ältesten sichtbaren menschlichen Spuren sind zwei Gräberfelder aus der jüngeren Eisenzeit.

guldpuddrad spiklav. Ekarna erbjuder också bostad åt fåglar, fladdermöss och insekter. Om våren är hagmarkernas många hagtornsbuskar översållade av vita blommor, där skalbaggar och andra insekter ivrigt letar pollen och nektar.

Gammal skog

Väster om Skirviken leder den blåmarkerade Skirviksstigen genom högre granskog och en glesare tallmosse. Här finns gott om mulnande ved som lockar till sig den stora svarta hackspetten spillkråka, men också mindre hackspett som tycker bäst om de döda lövträden i kanten mot myren. Gårdsmygen trivs här och kan höras sjunga eller ”smacka” från någon omkullbläst gran.

Fågelrika vattenmiljöer

Skirviken är den södra änden av den lilla sjön Trummen. Viken kantas av vassklädda gungflyn med vitmossor, tranbär och tuvull. Här häckar bland annat trana och brun kärrhök. Kärrhöken kommer ofta glidande på låg höjd. Sävspärv och rörsångare är vanliga småfåglar i vassen.

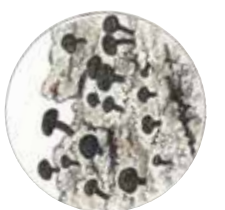
Knutsgård utgör ett fint exempel på en samlad gårdsmiljö från 1800-talet, med boningshus, ladugård och källare. Boningshuset är en välbevarad, timrad parstuga byggd kring år 1850, med tegeltak, blåmålade pardörrar och locklistpanel i falurött.

Hitta hit

Teleborgs naturreservat ligger cirka 3 km sydost om centrala Växjö och gränsar till universitetsområdet. Till reservatet går utmärkta cykelvägar, bland annat cykelleden ”Växjö runt”. Med buss tar du linje 5 mot Teleborg eller linje 3 mot Universitetet. Om du kommer med bil finns flera parkeringsplatser.

Guldpuddrad spiklav – en ovanlig lav som växer på naturreservatets grova ekar.

Teleborgs naturreservat bildades 1990 och är 83 hektar stort. Syftet är att bevara en del av Teleborgs kulturmarker, öka naturvärdena och främja allmänhetens möjligheter till friluftsliv. Reservatet ägs och förvaltas av Växjö kommun, 0470-41000.

Naturvårdsverket är medfinansierat med statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt.

Växjö kommun
Europas gröenste stad

Naturcentrum AB 2017, reviderad 2024. Bilder: N. Forshed. Karta: C Lindkvist. Foton: A. Malmqvist och J. Ahlén. Framsida: Slåttergubbe

- Åker
- Betesvall
- Hagmark
- Lövskog
- Barrskog
- Vass & gungfly
- Knutsgårdsslingan 1,7 km
- Skirviksstigen 2,1 km
- Reservatsstigen 4,5 km
- Övrig stig
- Växjö runt
del av 42 km grönt stråk
- Reservatsgräns
- Fågelskyddsområde
tillträdesförbud 1/4–30/6

- Parkeringsplats
- Fågeltorn
- Torrdass
- Vindskydd med eldstad
- Eldstad
- Rastplats
- Utsikt
- Busshållplats
- Restaurang
- Brygga

SÅNGLÄRKANS

ihärdiga drill är ett säkert vårtecken. Den trivs i Teleborgs öppna odlingslandskap där den lägger sitt bo direkt på marken.

SÅNGSVAN.

Med lite tur får du syn på sångsvan på Skirvikens vatten. Den skiljer sig från knölsvan på sin raka hals och ljusgula näbb.

SÄVSPARV

häckar i vassbälten och buskage. Under häckningstiden kan du få syn på hanen som ofta sitter och sjunger från toppen av ett vasstrå.

KNIPOR

syns ofta från fågeltornen vid Skirviken. Visste du att knipor lägger ägg i trädhåll? Det kan vara en naturlig hålighet eller ett övergivet hackspettsbo. Det går också bra med en holk.

BRUN KÄRRHÖK.

Smala, v-ställda vingar är kärrhökens främsta kännetecken.

NÖTKRÅKAN (ovan) och NÖTSKRIKAN (till vänster)

älskar hasselnötter och ekollon. De hamstras i gömmen i marken under vintern. En del gömmen glöms bort och på så sätt hjälper fåglarna träden att sprida sig.

